

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRENME STİLLERİ: GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Mehmet Celal VARİŞOĞLU (*)

Öz

Bu çalışmanın amacı, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının sahip oldukları öğrenme stillerini tespit etmektir. Durum tespitine yönelik olan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın evreni Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğrenim gören tüm öğrencilerden, örnekleme ise bu evrenden tesadüfî olarak seçilen toplam 216 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin belirlenmesi amacıyla Grasha-Riechmann Öğrenme Stilleri Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 16.0 veri analizi programında çözümlenmiş; frekans ve yüzde değerleri tablolarda gösterilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının %18.05'nin bağımlı, %18.52'sinin bağımsız, %17.59'unun iş birlikli, %17.12'sinin yarışmacı, %13.89'unun kaçınan ve %14.81'inin katılımcı öğrenme stillerine sahip oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dili ve Edebiyatı, Öğretmen Adayları, Öğrenme, Öğrenme Stilleri, Tarama.

Learning Styles of Turkish Language and Literature Teacher Candidates: The Sample of Gaziosmanpaşa University

Abstract

The aim of this study is to determine the learning styles of Turkish Language and literature teacher candidates. The survey model was used in the study. The universe of the study is consisted of all the students studying in Gaziosmanpaşa University Faculty of Science and Arts the department of Turkish language and literature, and the sample consists of 216 students randomly selected from this universe. The data of the study were obtained using Grasha-Riechmann Learning Styles Scale to determine the learning styles of the teacher candidates. The obtained data were analysed in SPSS 16.0 data analysis program. The frequency and percentage values of the data are shown in the tables. According to the results of the research, it was determined that Turkish language and literature teacher candidates have 18.05 dependent, 18.52% independent, 17.59% cooperative, 17.12% contestant, 13.89% avoidant and 14.81% participant learning styles.

Keywords: Turkish Language and Literature, Teacher Candidates, Learning, Learning Styles, Survey.

*) Yrd. Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı, (e-posta: varisosglu@gmail.com). ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7603-1343>.

Giriş

Günümüzde yapılandırmacı yaklaşımın eğitimde yer alması, öğrenciyi merkeze alan öğrenme biçiminin önemini artırmıştır. Psikoloji ve eğitim alanlarında yaşanan gelişmeler bireylerin farklı özelliklere sahip olduklarını ortaya koymuş ve öğretim sürecinde bu özelliklerin de dikkate alınması gerektiğini gündeme getirmiştir. Öğrenmeyi bir davranış biçimi veya etki- tepki bağı olarak gören davranışçı yaklaşımın aksine, bireyin bilişsel süreçleriyle ilgilenen ve onların bireysel farklılıklarının öğrenme sürecinde etkili olduğunu öne süren bilişsel ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşımlarında öğrencilerin bilgiyi alma ve işleme süreçlerine önem verilmektedir. Öğrenmenin aktif bir zihinsel süreç olduğu fikrinden hareket eden bu yaklaşımların getirdiği görüşler arasında öğrencilerin nasıl öğrendikleri, problemleri nasıl çözdükleri ve bilgiyi nasıl işledikleri gibi temel konular yer almaktadır. Öğrenci merkezli öğrenme- öğretme ortamında öğrencinin aktif rol alması beklenmektedir.

Her bireyin öğrenme şekli birbirinden farklıdır. Bir kişi için en iyi olan öğrenme şekli bir diğeri için verimsiz olabilir. Bu nedenle tek ve mükemmel bir öğrenme şeklinden söz etmek mümkün değildir. Bireyler gibi öğrenme yolları da farklı olduğuna göre, eğitim öğretim faaliyetlerinin bireysel farklılıkları dikkate alacak şekilde düzenlenmesi gerekir. Farklılıklar temelinde dikkate alınacak eğitim öğretim konuları arasında öğrenme stillerinin ön sıralarda yer aldığını söylemek yanlış olmaz.

Öğrenme stilleri, öğrenme sırasında öğrenciye en uygun, en doğal, en kolay ve rahatlık sağlayan bilgi edinme yollarıdır. Öğrenme stilleri bireylerin bilgiyi en kısa zamanda fazla bir çaba harcamadan almalarını sağlar. Her bireyde farklılık gösteren öğrenme stilleri, öğrenilecek bilgiye yoğunlaşma ve bilgiyi zihinde yapılandırma yoludur (Dunn, 2000). Kolb (1984) da öğrenme stilini öğrencinin bilgiyi alma ve işleme sürecinde tercih ettiği yol olarak tanımlamıştır. Kolb gibi öğrenme stillerini bilgi edinme süreciyle birlikte değerlendiren Felder ve Silverman'a (1998) göre ise öğrenme stilleri, bilgi edinme sürecinde bireylerin sahip oldukları karakteristik üstünlükler ve bilinçli tercihleridir.

Oxford ve Anderson'a (1995) göre, öğrenme stilleri öğrencinin kişiliğinin bir parçasıdır. Öğrencinin sosyokültürel tecrübeleri ve eğitim yaşantılarının bir sonucu olarak ortaya çıkar. Öğrenme stilleriyle öğrenme stratejileri arasında da ilişki bulunmaktadır. Rayner ve Riding (1997) öğrenme stillerini bireyin kendi tercihiyle belirlediği, kendine özgü ve tutarlı olan öğrenme yolu olarak tanımlamaktadır. Öğrenme stili, öğrencinin bilgiyi edinme sürecindeki yeteneği ve öğrenme deneyimlerini bir araya getirme becerisidir. Dunn ve Dunn'a (1993) göre öğrenciye öğrenmede kolaylık sağlayan, başarıyı ve motivasyonu arttıran, öğrenmeyi kolaylaştıran; ayrıca öğrenme sırasında bireyin karşılaşacağı zorlukların üstesinden gelmesine yardımcı olan bireysel öğrenme tarzı olarak yorumlanmaktadır.

Öğrenme stilleri tanımlardan da anlaşılacağı üzere pek çok değişkenle iç içedir. Araştırmacıların çoğu öğrenme stillerini benzer ve farklı yönlerine göre açıklayacak birçok yapı oluşturmaya gayret etmişlerdir. Bu nedenle stil belirlemeye yönelik birçok model ve yaklaşım ortaya çıkmıştır (Çelik, 2017). Bu modellerden bazıları ise Kolb öğrenme stilleri teorisi, Grasha ve Riechman öğrenme stilleri modeli, Gregorc öğrenme stilleri

teorisi, Felder ve Silverman öğrenme stili yaklaşımı, Dunn ve Dunn öğrenme stilleri modelidir.

Bunlara bağlı olarak öğrenme stillerinin nasıl belirleneceği, neyle ölçüleceği konusu da araştırmalarda sıkça ele alınan konular arasındadır. Bireylerin öğrenme stilini ölçmek ya da belirlemek, öğrenme-öğretme sürecini düzenlemek açısından oldukça önemlidir. Öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemek, daha verimli bir öğrenme süreci için hangi yöntem ve tekniğe, hangi araç gereçlere ihtiyaç duyulacağını göstermede yardımcı olabilir. Bu nedenle, literatürde öğrenme stillerini ölçmeye yarayan çok sayıda ölçek geliştirilmiştir. Coffield (2004 akt. Cevher, 2017) literatürde 71 tane öğrenme stili envanterinin kullanıldığı ifade etmektedir.

Öğrenme stillerinin eğitim öğretim ortamlarında kullanılmasının yararları da üzerinde durulan konulardan biridir. Yapılan araştırmalar, öğrencilere uygun öğrenme stiliyle öğretildiğinde onların öğretime karşı olumlu tutum sergilediklerini, kendilerinden farklı olanları daha kolay kabullendiklerini, akademik başarısının arttığını, sınıf disiplini ve kurallara uymada olumlu davranışlar sergilediklerini göstermektedir (Given, 1996).

Öğrenme stilleriyle ilgili yurt içinde yapılan çalışmalar incelendiğinde sayının oldukça fazla olduğu dikkat çekmektedir. Bu araştırmalar özelliklerine göre incelendiğinde şöyle bir görünüm elde edilmektedir:

- Öğrenme stillerine genel olarak açıklık getirmeye çalışan araştırmalar (Peker, 2003; Gülbahar, 2005; Veznedaroğlu ve Özgür, 2005; Aşkın, 2006; Usta, 2006; Yıldırım ve Aslan, 2008);
- Öğrenme stillerinin akademik başarıya ve tutuma etkisini arayanlar (Özbek, 2006; Cengizhan, 2007; Koçak, 2007; Koç, 2009; Aslan, 2012; Balcı, 2013; Biçer ve Durukan, 2014; Yazıcı, 2016);
- Farklı değişkenlerle öğrenme stillerinin ilişkisini inceleyenler (Oral, 2003; Güven, 2004; Şirin ve Güzel, 2006; Şenyuva, 2009; Baydar, 2012; Özdemir ve Kesten, 2012; Açık, 2013; Akbulut, 2010);
- Ölçek çalışması yapanlar (Aşkar ve Akkoyunlu, 1993; Ekici, 2002; Ekici, 2006; Şimşek, 2007; Cesur, 2008; Sarıtaş ve Süral, 2010; Cesur ve Fer, 2011; Dağhan ve Akkoyunlu, 2011).

Öğrenmenin istenen hedefler doğrultusunda gerçekleşmesinde öğrencinin bireysel farklılıklarının bilinmesi önemli bir unsurdur. Bu noktada, öğrencilerin öğrenme stillerinin tespit edilmesinin ve öğretim ortamının bu bilgilere dayanarak düzenlenmesinin eğitimde verimi artıracak bazı araştırmalarda ortaya konulmuştur (Kabadayı, 2004). Bireysel farklılıkların göz ardı edilmediği, bireylerin öğrenme biçimlerinin dikkate alındığı bir öğrenme ortamında “öğrenemeyen” veya “öğrenme güçlüğü olan” bir öğrenciden söz edilemez. Her öğrenci kendi öğrenme stiline uygun olarak düzenlenen bir sınıf ortamında kolayca öğrenebilir. Öğrencinin bağımlı mı bağımsız mı, iş birlikli mi yarışmacı mı, içe dönük mü dışa dönük mü olduğunun bilinmesi öğretim sürecinin verimliliğine katkı sağlayacak, öğrencinin ve öğretmenin etkileşimini artıracaktır.

Bu çalışmanın amacı, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının öğrenme stillerini belirlemektir. Bu amaç için şu sorulara cevap aranacaktır:

- Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarında baskın olan öğrenme stilleri nelerdir?
- Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının sahip oldukları öğrenme stillerinin cinsiyete ve sınıf düzeyine göre dağılımı nasıldır?
- Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinde sınıf ve cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?

Yöntem

Bu çalışma durum tespitine yöneliktir. Araştırma “tarama” modelindedir. Tarama modelleri; “geçmişte veya hâlen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme veya etkileme çabası gösterilmez” (Karasar, 2001: 77).

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde 2016- 2017 öğretim yılında okuyan öğrenciler; örneklemini ise bu evrenden tesadüfî olarak seçilen 216 öğrenci (109 kız ve 107 erkek) oluşturmaktadır.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının sınıf ve cinsiyet değişkeni dağılımları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Adaylarının Sınıf ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sınıf Düzeyi	Kız		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1.Sınıf	24	22.02	23	21.50	47	21.76
2.Sınıf	30	27.52	24	22.43	54	25
3. Sınıf	28	25.69	29	27.10	57	26.39
4. Sınıf	27	24.77	31	28.97	58	26.85
Toplam	109	100	107	100	216	100

Veri Toplama Aracı

Araştırmada Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının öğrenme stillerini belirlemek amacıyla Grasha-Riechmann tarafından 1994 yılında geliştirilen ve Türkçeye Sarıtaş ve Süral (2010) tarafından çevrilen “Grasha-Riechmann Öğrenme Stili Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekte toplam 60 madde bulunmaktadır. Her 10 madde bir alt boyuta aittir ve alt boyutlar *yarışmacı*, *işbirlikli*, *kaçınan*, *katılımcı*, *bağımlı* ve *bağımsız* olarak isimlendirilmiştir. 5’li Likert tipindeki ölçeğin değerlendirilmesi “*kesinlikle katılmıyorum (1)*, *az katılıyorum (2)*, *kararsızım (3)*, *çoğuna katılıyorum (4)*, *kesinlikle katılıyorum (5)*” şeklindedir. Ölçekte tersten puanlanan madde yoktur.

Kullanılan ölçeğin Cronbach Alpha değerini Sarıtaş ve Süral (2010) ölçeğin geneli için 0,80 olarak tespit etmişlerdir. Bu çalışmada da bu değer 0,79 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarına göre güvenilirlik katsayısı değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir:

Tablo 2: Grasha-Riechmann Öğrenme Stilleri Ölçeğinin ve Alt Boyutlarının α Güvenirlik Katsayıları

Öğrenme Stilleri	Öğrenci Sayısı	Madde Sayısı	A
Yarışmacı	216	10	,78
İş birlikçi	216	10	,80
Bağımlı	216	10	,80
Bağımsız	216	10	,79
Çekingen	216	10	,79
Paylaşımçı	216	10	,79
Toplam	216	60	,79

Veri Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 16.0 veri analizi programında çözümlenmiştir. Veri analizinde betimsel analiz, bağımsız örneklem için t testi ve tek yönlü varyans analizi teknikleri kullanılmış, sayısal veriler ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans değerleriyle gösterilmiştir.

Bulgular

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının öğrenme stillerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgular bu bölümde gösterilmiştir.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin düzeyini belirlemede kullanılan puan aralıklarıyla ilgili değerler Tablo 3’te verilmiştir:

Tablo 3: Grasha Riechmann Öğrenme Stilleri Ölçeğinden Alınan Puanların Durumu

Öğrenme Stilleri	Öğrenme Stilleri Ortalaması	N	%	Düşük [1.0- 2.3]	Orta [2.4- 3.6]	Yüksek [3.7- 5.0]
Yarışmacı	3.75	37	17.1			✓
İş birlikçi	3.19	39	18.1		✓	
Bağımlı	3.68	38	17.6			✓
Bağımsız	2.93	30	13.9		✓	
Çekingen	3.21	40	18.5		✓	
Paylaşımçı	2.18	32	14.8	✓		
Ölçeğin geneli	3.27	216	100		✓	
Cinsiyet	Kız	2.65	109	50.5	✓	
	Erkek	3.06	107	49.5	✓	

Tablo 3 incelendiğinde, düşük- orta- yüksek düzeydeki puan aralıklarına göre öğrenme stillerinin genel olarak orta düzeyde olduğu görülmektedir. Düşük düzeyde yer alan öğrenme stili *paylaşımçı* öğrenme stildir. Orta düzeyde yer alan öğrenme stilleri *çekingen*, *iş birlikçi* ve *bağımsız* öğrenme stilleridir. Yüksek düzeyde ise *yarışmacı* ve *bağımlı* öğrenme stili yer almaktadır.

Tablodaki değerlere göre, öğrenciler genel olarak tüm stillerde benzer şekilde dağılım göstermiştir. Değerler birbirine yakın olmakla birlikte, öğrencilerin %18.5 oranla en çok *çekingen* öğrenme stilinde gruplandıkları, bunu %18.1 oranıyla *iş birlikçi* öğrenme stili- nin izlediği görülmüştür. Öğrencilerin en az yer aldığı grup ise %13.9 oranıyla *bağımsız* öğrenme stildir.

Cinsiyet açısından değerler ayrı ayrı incelendiğinde, kız ve erkek öğretmen adaylarının her ikisinin de öğrenme stillerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Ortalama puan aralıklarına göre ise erkeklerin stil puanlarının kızlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinde cinsiyet değişkenine göre aralarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olup olmadığına ilişkin t testi sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir:

Tablo 4: Öğrenme Stillerinin Cinsiyete Göre t testi Değerleri

		Ortalama	Standart sapma	F	t	p<0.05
Cinsiyet	Kız	2.65	0.629	109	t=-5.271	0.000
	Erkek	3.06	0.518	107		

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının cinsiyet değişkenine göre öğrenme stilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre öğrenme stillerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre ortalama ve standart sapma değerleri incelendiğinde sonuçların erkeklerin lehine olduğu görülmektedir.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinde sınıf değişkenine göre aralarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olup olmadığına ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir:

Tablo 5: Öğrenme Stillerinin Sınıf Değişkenine Göre Varyans Analizi Değerleri

		Ortalama	Standart sapma	f	F	p<0.05
Sınıf	1	2.36	0.402	47	F=29.760	0.001
	2	2.77	0.421	54		
	3	3.13	0.590	57		
	4	3.73	0.589	58		

Tablo 5 incelendiğinde, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının sınıf değişkenine göre öğrenme stilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan varyans analizi sonuçlarına göre öğrenme stillerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Buna göre ortalama ve standart sapma değerleri incelendiğinde sonuçların son sınıf öğrencilerinin lehine olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin belirlendiği bu çalışmanın bulgularına göre ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

1. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının ortalamalarının *paylaşımıcı* öğrenme stilinde düşük; *çekingen*, *bağımsız* ve *iş birlikçi* öğrenme stillerinde orta; *yarışmacı* ve *bağımlı* öğrenme stillerinde ise yüksek düzeyde değer aldıkları görülmüştür. Ölçeğin geneline göre ise öğrenme stillerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Mutlu (2008) ve Aydemir, Koçoğlu ve Karalı'nın (2016) araştırmalarında da öğrencilerin orta düzeyde puan aldıkları tespit edilmiştir.

Bu sonuçlara göre *paylaşımıcı* öğrenme stilini değerlendirmek için bu stilin özelliklerini bilmek gerekir. Literatüre göre *paylaşımıcı* öğrenme stiline sahip olan öğrenciler diğer öğrencilerle fikir alışverişi yapan, bilgilerini arkadaşlarıyla paylaşmayı seven, gerektiğinde öğretmenleriyle iş birliği yapabilen kimselerdir (Sarıtaş ve Süral, 2010). Bu çalışmanın bulgularına göre, düşük düzeydeki *paylaşımıcı* öğrenme stiline sahip olan Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin bilgi paylaşmayı ve yardımlaşmayı daha az benimzedikleri görülmüştür. Aydemir, Koçoğlu ve Karalı'nın (2016) çalışmalarında da *katılımcı* (*paylaşımıcı*) öğrenme stiline sahip öğrencilerin düşük düzeyde puan aldıkları dile getirilmiştir. Benzer şekilde bu stil düzeyini düşük bulan bir diğer araştırma da Karakuyu ve Tortop'un (2010) çalışmasıdır. Bu çalışmanın sonucuyla söz konusu araştırmalardaki bulgular örtüşmektedir. Bu sonucun aksine Şentürk ve Yıldız İkikardeş'in (2011) çalışmasında *katılımcı* (*paylaşımıcı*) öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin puanları yüksek bulunmuştur.

Literatürde *bağımlı* öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin bilgi edinmeye karşı fazla meraklı olmadıkları, kendilerinden istenilenden fazlasını öğrenmedikleri, öğretmenlerinden ve arkadaşlarından destek görmeyi sevdiğikleri, yol gösteren bir otoriteye ihtiyaç duydukları (Koçak, 2007: 24) dile getirilmektedir. Bu çalışmada da *bağımlı* öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmüştür. Bu sonucun elde edilmesinde Fen Edebiyat Fakültelerinde öğretmen merkezli öğretim yapılması, çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılmaması, öğrencilerin öğretim elemanlarının/üyelerinin verdikleri bilgiyle yetinmeleri ve araştırmaya ihtiyaç duymamaları, bilgileri ezber yoluyla öğrenmeleri ve uygulamaya imkân bulamamaları, sınav ve not odaklı çalışmaları gibi sebeplerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Benzer bir sonuç, Bahar'ın (2009) araştırmasında da ifade edilmiştir. Projelerle öğrenme stillerinin ilişkisinin araştırıldığı çalışmada *bağımlı* öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin

proje hazırlarken başarısız oldukları, sürekli destek aradıkları dile getirilmiştir. Ayrıca Karamustafaoğlu, Şeker, Şahin ve Denizli'nin (2016) çalışmalarında da öğrencilerin bağımlı öğrenme stillerinin yüksek seviyede olduğu belirtilmiştir.

Çalışmadaki bir diğer sonuç, *yarışmacı* öğrenme stilineki öğrencilerin yüksek düzeyde ortalamaya sahip olmasıdır. Literatürde *yarışmacı* öğrenme stilineki öğrencilerin özellikleri arasında rekabetin en çok sevilen özellik olduğu, sınıftaki en yüksek başarının hedeflendiği, başarılı olmak için sınıftaki tüm öğrencileri geçmek gerektiği sıralanmaktadır. Ayrıca bu öğrenme stiline sahip öğrencilerin sınıfın ilgi odağı olmayı sevdiğikleri, dikkat çekmekten hoşlandıkları da dile getirilen özellikler arasındadır (Koçak, 2007: 25). Buna göre, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmen adaylarının yarışmacı öğrenme stiline yaygın olarak benimstedikleri ve bu stilineki özelliklerine uyularak yapılan sınıf etkinliklerinden daha çok verim alabilecekleri düşünülmektedir. *Yarışmacı* öğrenme stilineki öğrencilerin yüksek düzeyde bulunduğu benzer araştırmalar da mevcuttur (Tüysüz ve Tatar, 2008; Bilgin ve Bahar, 2002; Bahar, 2009; Aydemir, Koçoğlu ve Karalı, 2016;). Bu sonucun aksi yönde bulgular tespit eden araştırmalar da vardır (Şentürk ve Yıldız İkikardeş, 2011).

2. Çalışmada ulaşılan sonuçlardan biri de Türk Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin genel olarak tüm stillerde yüzdeler olarak birbirine yakın oranlarda dağılım göstermesidir. Aydemir, Koçoğlu ve Karalı'nın (2016) çalışmasında da öğrenme stillerinin sınıf genelinde düzenli olarak dağılım gösterdiği; bu durumun farklı biçimlerde öğrenen öğrencilerin bir arada bulunmasından kaynaklandığı ifade edilmiştir.

Bu oransal dağılım ayrıntılı şekilde incelendiğinde, *çekingen* ve *iş birlikçi* öğrenme stilineki öğrencilerin diğerlerinden fazla olduğu görülmüştür. Bu sonuca paralel olarak *çekingen* öğrenme stilineki öğrencilerin baskın olduğunu ve *iş birlikçi* öğrenme stilineki öğrencilerin frekans değerinin yüksek olduğunu dile getiren araştırmalardan birisi de Karakuyu ve Tortop'un (2010) çalışmasıdır. Tüysüz ve Tatar (2008) da çalışmalarında *iş birlikçi* öğrenme stilineki öğrencilerin yüksek olduğunu dile getirmişlerdir. Bu sonucun aksine Bahar (2009) çalışmasında *çekingen* öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin az sayıda olduğunu belirtmiştir.

3. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinde cinsiyete göre (erkek öğrencilerin lehine) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu literatürdeki bazı çalışma sonuçlarını desteklerken, bazılarıyla da çelişmektedir. Örneğin Mutlu (2008) ve Aydemir, Koçoğlu ve Karalı (2016) kendi çalışmalarında cinsiyetin anlamlı bir farklılığa yol açmadığını tespit etmişlerdir. Süral (2008); Keleş (2009); Işık (2011); Özgür ve Tosun (2012) ve Bakır ve Mete (2014) ise kendi çalışmalarında cinsiyete göre öğrenme stillerinde anlamlı farklılık olduğunu söylemişlerdir.

4. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarının sınıf değişkenine göre öğrenme stillerinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıf seviyesi arttıkça yaşları da artmaktadır. Öğrenme stillerinin yaşla birlikte değiştiği hatta geliştiği; okullarda öğrencilerin kendi öğrenme stillerinin neler olduğunu fark ettirilmesi durumunda, yaşam boyunca öğrenmeden zevk alacakları ve öğrenmeye karşı istek duyacakları ifade edilmektedir (Dunn, 2000).

Kaynakça

- Açık, S. (2013). *Lise öğrencilerinin öğrenme stilleri ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akbulut, A. (2010). *Duygusal zekâ ve kişiliğin öğrenme stillerine etkisi: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü.
- Aslan, A. (2012). *Öğrenme stillerine uygun sanal öğrenme çevrelerinin öğrenci başarısına ve görüşlerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aşkar, P. ve Akkoyunlu, B. (1993). Kolb öğrenme stili envanteri. *Eğitim ve Bilim*. 87, 37-47.
- Aşkın, Ö. (2006). *Öğrenme stilleri ile ilgili elektronik ortamda yayımlanan çalışmaların incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aydemir, H., Koçoğlu, E., ve Karalı, Y. (2016). Grasha-Reichmann ölçeğine göre öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 24 (4), 1881-1896.
- Bahar, M. (2009). Öğrencilerin öğrenme stilleri ve mini fen proje çalışmalarındaki performansları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 9 (1), 7-52.
- Bakır, S. ve Mete, H. (2014). Ortaokul öğrencilerinin öğrenme stilleri: Burdur ili örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*. 15(3), 127-145.
- Balcı, Ö. (2013). *Öğrenme stillerine dayalı etkinliklerin İngilizce dersinde öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerine ve öz-yeterlik algularına etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baydar, S. (2012). *Öğrenme stillerine göre lise öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Biçer, N., & Durukan, E. (2014). Ortaokul öğrencilerinin öğrenme stilleri ile okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Millî Eğitim*. 199-213.
- Bilgin, İ., ve Bahar, M. (2002). Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve fen bilgisi dersine karşı tutumları arasındaki ilişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2(4), 53-67.
- Cengizhan, S. (2007). Proje temelli ve bilgisayar destekli öğretim tasarımlarının; bağımlı, bağımsız ve işbirlikli öğrenme stillerine sahip öğrencilerin akademik başarılarına ve öğrenme kalıcılığına etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 5(3), 377- 401.

- Cesur, M. O. (2008). *Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin yabancı dil öğrenme stratejileri, öğrenme stili tercih ve yabancı dil akademik başarısı arasındaki açıklayıcı ve yordayıcı ilişkiler örüntüsü*. Yayımlanmamış doktora tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cesur, M. O., ve Fer, S. (2011). Dil öğrenme stratejileri, stilleri ve yabancı dilde okuma anlama başarısı arasındaki ilişkileri açıklayıcı bir model. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (41), 83-93.
- Cevher, A. Y. (2017). *Öğrenme stilleri konusunda yapılmış akademik çalışmaların incelenmesi: sistematik derleme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çelik, M. C. (2017). *Üniversite öğrencilerinin öğrenme stilleri ve yansıtıcı düşünme düzeylerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Dağhan, G., ve Akkoyunlu, B. (2011). Maggie Mcvay lynch öğrenme stili envanterinin Türkçeye uyarlanma çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (40), 117-126.
- Dunn, R. (2000). Learning styles: theory, research, and practice. *National Forum of Applied Educational Research Journal*. 13 (1), 3-22.
- Dunn, R. ve Dunn, K. (1993). Learning styles of the multiculturally diverse. *Emergency Librarian*. 20 (4), 24-33.
- Ekici, G. (2002). Gregorc öğrenme stili ölçeği. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 17(123), 42-47.
- Ekici, G. (2006). Hanson Silver öğrenme tercihi envanterinin geçerliliği ve güvenilirliğine ilişkin bir çalışma. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 31(140), 10-17.
- Felder, R. M. ve Silverman, L. (1998). Learning and teaching styles in engineering education. *Engineering Education*. 78 (7), 674-681.
- Given, B, K. (1996). Learning styles; syntesized model. *Journal of Accelerated Learning and Teaching*. 21, 11-44.
- Gülbahar, Y. (2005). Öğrenme stilleri ve teknoloji. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 30(138), 10-17.
- Güven, M. (2004). *Öğrenme stilleri ve öğrenme stratejileri arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış doktora tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Işık, G. (2011). *İlköğretim 6., 7., ve 8. sınıf öğrencilerinin öğrenme stilleri ile öğrencilerin sorgulayıcı öğrenme becerileri arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Kabadayı, A. (2004). İlköğretim öğrencilerinin bilişsel öğrenme stilleri ve cinsiyetlerine göre karşılaştırılması: Konya ili Örneği. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 18, 1-16.

- Karakuyu, Y. ve Tortop, H. S. (2010). Öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin fizik dersine yönelik tutum ve başarılarına etkisi. *AKÜ Fen Bilimleri Dergisi*. 2010-01, 47-55.
- Karamustafaoğlu, O., Şeker, Ş., Şahin, H. ve Denizli, Z. (2016). Ortaokul öğrencilerinin öğrenme stillerinin farklı değişkenlerle incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 2(1), 51-68.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keleş, D. (2009). *Öğretmen adaylarının alan eğitimi ve bazı psikososyal değişkenlere göre denetim odağı eğilimleri ile öğrenme stilleri tercihleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Koç, S. (2009). *İlköğretim 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin öğrenme stillerinin belirlenmesi ve akademik başarı ile ilişkisi (Malatya ve Elazığ illeri örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Koçak, T. (2007). *İlköğretim 6. 7. 8. sınıf öğrencilerinin öğrenme stilleri ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kolb, D. (1984). *Experiential learning: experience as the source of learning and development*. New Jersey: Prentice Hall, Inc, Engle wood Cliffs.
- Mutlu, M. (2008). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stilleri. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 17, 1-21.
- Oral, B. (2003). Ortaöğretim öğrencilerinin öğrenme stillerinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 35, 418-435.
- Oxford, R. L. ve Anderson N. J. (1995). A crosscultural view of learning styles. *Language Teaching*. 28 (4), 201-215.
- Özbek, Ö. (2006). *Öğrenme stillerine uygun olarak düzenlenen öğretim etkinliklerinin akademik başarı, hatırd tutma düzeyi ve tutumlara etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı.
- Özdemir, N., ve Kesten, A. (2012). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve bazı demografik değişkenlerle ilişkisi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 16(1), 361-377.
- Özgür, H. Ve Tosun, N. (2012). Öğretmen adaylarının derin ve yüzeysel öğrenme yaklaşımlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 12 (24), 113-125.
- Peker, M. (2003). Kolb öğrenme stili modeli. *Millî Eğitim Dergisi*. 157, 185-192.
- Rayner, S. ve Riding, R. (1997). Towards a categorisation of cognitive styles and learning styles. *Educational Psychology*. 17(1-2), 5-27.

- Sarıtaş, E. ve Süral, S. (2010). Grasha-Reichmann öğrenme ve öğretme stili ölçeklerinin Türkçe uyarlama çalışması. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*. 5(4), 2162-2177.
- Süral, S. (2008). *Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile fen ve teknoloji öğretimi dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şentürk, F. ve Yıldız İkikardeş, N. (2011). Öğrenme ve öğretme stillerinin 7. sınıf öğrencilerinin matematik başarıları üzerine etkisi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*. 5(1), 250-276.
- Şenyuva, E. A. (2009). Hemşirelik öğrencilerinin öğrenme stillerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 15(58), 247-271.
- Şimşek, Ö. (2007). *Marmara öğrenme stilleri ölçeğinin geliştirilmesi ve 9-11 yaş çocuklarının öğrenme stillerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Şirin, A. Güzel, A. (2006). Üniversite öğrencilerinin öğrenme stilleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*. 6, 230-254.
- Tüysüz, C. ve Tatar, E. (2008). Öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin kimya dersine yönelik tutum ve başarılarına etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 5(9), 97-107.
- Usta, A. (2006). *İlköğretim fen bilgisi derslerinde öğrenme stiline dayalı öğretim etkinliklerinin öğrenci erişimi ve tutumlarına etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı.
- Veznedaroğlu, R. L. ve Özgür, A. O. (2005). Öğrenme stilleri: tanımlamalar, modeller ve işlevleri. *İlköğretim-Online*. 4(2), 1-16.
- Yazıcı, Y. E. (2016). Mimarlık öğrencilerinin perspektif çizme başarıları ile öğrenme stilleri arasındaki ilişki. *Gazi Sanat ve Tasarım Dergisi*. (13), 155-168.
- Yıldırım, N., ve Aslan, B. (2008). İlköğretim okulu müdürlerinin yeterlilikleri ile öğrenme stillerine ilişkin bir araştırma (Tokat ili örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 7(24), 238-255.